

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВНА КОМИСИЈА
ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА
ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА
ВО 2010 ГОДИНА

Март 2011 година

ВОВЕД	3
I. ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА	4
I.1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ	4
I.2. БУЏЕТ НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА	4
II. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА	5
II.1. ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА	5
II.2. АКТИВНОСТИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА НОВИ ДРЖАВНИ ПРОГРАМИ	8
II.3. ДАВАЊЕ МИСЛЕЊА ПО ПРЕДЛОГ ЗАКОНИ ОД ЗНАЧЕЊЕ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА И СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ.....	9
II.4. ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА	9
II.5. ПОСТАПУВАЊЕТО НА ДКСК ВО ОДДЕЛНИ ОБЛАСТИ ВО 2010 ГОДИНА	10
ИНИЦИЈАТИВИ ПОКРЕНАТИ ВО 2010 ГОДИНА.....	10
II.6. ПОКРЕНАТИ ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКИ ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ	10
II.7. ПОКРЕНАТИ ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ДРУГ ВИД ОДГОВОРНОСТ	18
II.8. ПОСТАПКА ПО АНКЕТНИ ЛИСТОВИ ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ НА ИМОТНАТА СОСТОЈБА	20
III. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ	22
III.1. ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И НАМАЛУВАЊЕ НА ПОЈАВАТА НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ	22
III.2. ИЗМЕНИ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ	24
III.3. ИЗЈАВА ЗА ИНТЕРЕСИ	25
III.4. РАБОТА ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ	26
IV. СОРАБОТКА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА	27
IV.1. СОРАБОТКА СО ДРУГИ ДРЖАВНИ ОРГАНИ И ИНСТИТУЦИИ ВО СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА И СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ.....	27
IV.2. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	28
IV.3. СОРАБОТКА СО УНДП-МАКЕДОНИЈА	30
V. ОБУКИ	30
VI. ЈАВНИ ДЕБАТИ И РАБОТИЛНИЦИ	31
VII. ПРОЕКТИ НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА	32
VII.1. TWINNING ПРОЕКТНО ФИШЕ ЗА ИПА 2010 ГОДИНА „ПОДРШКА ЗА ЕФИКАСНА ПРЕВЕНЦИЈА И БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА,“	32
VII.2. ПРОЕКТИ ПРЕКУ TAIEХ ИНСТРУМЕНТОТ НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА	33
VIII. СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР	33
IX. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА	34
X. ПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊА ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР	35
XI. ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА	35

ВОВЕД

Почитувани,

Извештајот за работата на Државната комисија за спречување на корупцијата во 2010 година, кој што е пред Вас, произлегува од надлежностите утврдени во Законот за спречување на корупцијата и Законот за спречување судир на интереси, за чие спроведување е надлежна Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст: ДРЖАВНА КОМИСИЈА). Извештајот ја прикажува работата врз секој од сегментите што се во надлежност на Државната комисија и како целина дава комплетен преглед на целокупната работа и активност на Државната комисија во 2010 година.

Во Извештајот за работата на Државната комисија за 2010 година (во натамошниот текст: ИЗВЕШТАЈ), на објективен начин се презентирани резултатите, но и проблемите со кои се соочуваше Државната комисија во наведениот период.

Со поднесувањето на овој извештај до Собранието на Република Македонија и неговото доставување до претседателот на Републиката, Владата на Република Македонија и до медиумите, всушност се исполнува законската обврска на Државната комисија утврдена во двата закона, за спречување на корупцијата и за спречување судир на интереси. Конструктивната критика која би ја добиле од Собранието на Република Македонија и критиката од јавноста, било да е позитивна или негативна, за Државната комисија ќе биде добредојдена и ќе служи како патоказ за нејзината натамошна работа. Државната комисија, со оглед на сработеното во 2010 година, очекува прифаќање на овој Извештај што е од големо значење за јакнење на нејзината улога и позиција во државата.

Презентираното во овој Извештај е остварено со целосен личен, стручен и професионален интегритет, со постојано вложување напори и проактивен ангажман како на членовите на Државна комисија така и на нејзиниот Секретаријат. Сето тоа во услови на материјални и финансиски тешкотии кои ја следат работата на Државната комисија години наназад, а посебно во изминатата 2010 година.

I. ДРЖАВНА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

I.1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ

Државната комисија е надлежна за спроведување на Законот за спречување на корупцијата и на Законот за спречување судир на интереси. Државната комисија е надлежна за вршење надзор над лобирањето во согласност со Законот за лобирање.

Со измените и дополнувањата на Законот за спречување на корупцијата што стапија во сила во ноември 2010 година, за разлика од претходниот период, функцијата член на Државната комисија ќе се остварува професионално. Бројот на членови на Државната комисија останува ист, што значи седум членови наменувани од Собранието на Република Македонија, со мандат од четири години, за разлика од претходниот кога мандатот беше пет години, а со измените е воспоставено право на повторно наменување, за разлика од претходниот период кога тоа не беше можно.

Од воспоставувањето на Државната комисија во 2002 година, за прв пат претстојниот мандат ќе се обавува професионално. Времето ќе покаже дали со ова ќе се зголеми проактивноста и препознатливоста на Државната комисија, поради што и се бараше оваа измена.

Стручните, административните и техничките работи како поддршка на Државната комисија ги врши нејзиниот Секретаријат. Во Секретаријатот се вработени 16 државни службеници. Согласно со актите за организација и систематизација предвидени се 41 работно место. Тоа значи дека сега Секретаријатот на Државната комисија не е доволно екипиран, а што е неопходно да се стори во иднина, со цел подигнување на квантитетот и квалитетот на вкупното работење на Државната комисија. На тоа упатуваат комплексните надлежности на Државната комисија на полето на спречувањето на корупцијата и судирот на интереси, како и компаративните искуства од сродни институции во други земји.

Што се однесува до стручното оспособување и усовршување, вработените во Секретаријатот на Државната комисија учествуваат на разни домашни и меѓународни обуки, семинари и други работилници, со што се зголемува нивниот стручен потенцијал.

I.2. БУЏЕТ НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА

Државната комисија 2010 година ја започна со буџет од 17,450,000 денари. Во текот на јуни 2010 година се изврши измена и дополнување на Буџетот на Република Македонија, што се одрази и врз Буџетот на Државната комисија кој се

намали за 3.377.000 денари. При ревидирањето и адаптирањето на Буџетот на Државната комисија е извршено намалување на финансиските средства меѓу другото и на ставката од која се обезбедува законски утврдениот месечен надоместок за работата на членовите на Државната комисија и тоа во висина од 1.500.000 денари. Вака намалениот износ на финансиски средства беше доволен за исплата на надоместокот на членовите на Државната комисија заклучно со месец август 2010 година, не земајќи предвид дека од истата ставка се вршат и други исплати поврзани со тековното работење. Згора на тоа, намалувањето и на ставката за комунални услуги, комуникација и транспорт, придонесе за сериозно дестабилизирање на тековното работење и функционирање на Државната комисија.

Државната комисија поради недостаток на финансиски средства на останатите ставки во својот буџет, не беше во состојба да ги искористи законските можности за пренамена на средствата утврдени со членот 33 од Законот за буџети. Имајќи ја предвид ваквата состојба, Државната комисија јавно реагираше укажувајќи на сериозноста на проблемот, што силно влијаеше врз нормалното функционирање на нејзината работа. Поради тоа се пристапи кон серија комуникации и одржување средби со претставници на министерството за финансии – Сектор за буџети и фондови, при што се договори изготвување информација за состојбата со буџетот на Државната комисија која што беше упатена до Владата на Република Македонија со барање за обезбедување средства на двете наведени ставки.

Владата на Република Македонија донесе заклучок со кој на Државната комисија во средината на октомври, 2010 година и се ставија на располагање средства во износ од 1,900,000 денари, со што се обезбедија средствата за подмирување на тековните трошоци за комуналии и за надоместоците на членовите на ДКСК до крајот на 2010 година.

Поради тоа, Буџетот на Државната комисија за 2010 година е реализиран во износ од 15,818,587 денари, односно 99 %.

II. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

II.1. ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И РЕПРЕСИЈА НА КОРУПЦИЈАТА

Првата законска надлежност на Државната комисија е подготвување и донесување државни програми како стратешки документ за борба против корупцијата на национално ниво за определен временски период

Државната комисија и во текот на 2010 година активно работеше на следењето на остварувањето на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата 2007-2011 година. Од институциите надлежни за остварување на мерките и активностите утврдени во Државната програма, се добиени податоци за статусот на нивната реализација. По ажурирање и обработка на добиените податоци, е извршена анализа на активностите, односно на индикаторите за активностите, врз основа на што се изготвени извештаи за секој столб, односно сегмент од системот на национален интегритет утврдени во Државната програма.

Во извештаите е даден приказ за степенот на реализација на активностите и истите беа презентирани на Годишната конференција за евалуација на спроведувањето на Државната програма која се одржа во месец јуни 2010 година во Скопје. Годишната конференција беше организирана со финансиска поддршка на УНДП во Македонија. На Конференцијата учествуваа претставници од институциите вклучени во процесот на следење на реализацијата на активностите од Државната програма од законодавната и извршната власт, правосудството, локалната самоуправа, медиумите, невладиниот сектор, како и претставници на меѓународната заедница во Република Македонија.

Од Годишната конференција за оценка на остварувањето на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата, со активно учество на присутните на конференцијата, произлегоа следните заклучоци и препораки.

ЗАКЛУЧОЦИ

1. Од предвидените 140 активности од Државната програма за превенција и репресија на корупцијата, за периодот мај 2007–април 2010 година, реализирани се 102 или 73% од активностите, од кои целосно реализирани се 75 или 54% и делумно реализирани се 27 или 19%. Со оглед на тоа што до крајниот рок на реализација на Државната програма, се очекува целосна реализација на делумно реализираните активности, може да се заклучи дека степенот на реализација на активностите е на задоволително ниво, како потврда на изразената институционална и политичка волја за спроведување на Државната програма.
2. Не се реализирани 34 или 24% од предвидените активности, а 4 или 3% од активностите се вкрстени. Воочени се неколку проблеми како причина за нереализација на одредени активности: широк опфат на институции-носители на активност; непрецизно дефинирани активности и недоволна волја за реализација на одредени активности.
3. Најголемиот процент на реализирани активности е во областа што ги опфаќа органите за спроведување на законот/надзорни тела, каде од предвидените активности, 86% се реализирани.

4. Одделни активности од нормативен карактер во делот на политичкиот систем и правосудството, не се реализирани во утврдените насоки од Државната програма.
5. Во областа на јавната администрација и локалната самоуправа, активностите од нормативен карактер што имаат влијание врз реализацијата на другите задачи се реализирани. Сепак одредени активности, како што се намалувањето на дискреционите права со преиспитување на сите релевантни закони и отстранувањето на преклопувањата на надлежности, не се реализирани.
6. Во областа на економско-финансискиот систем и приватниот сектор, реализирани се активностите во насока на донесување на предвидените закони и законски измени кои имаат влијание за реализација на останатите активности.
7. Направен е напредок во реализацијата на активностите во областа на граѓанското општество, медиумите и синдикатите, особено по донесување на законската рамка која го регулира прашањето за основањето и статусот на здруженија и фондации. Сепак нема реализација на активностите во насока на законско регулирање на сопственоста на печатените медиуми, недозволената медиумска концентрација на моќ, во насока на воспоставување на етички кодекс за граѓанскиот сектор, како и во насока на воведување на правна заштита за новинарите кои работат на истражувачко новинарство.
8. Соработката за реализација на Државната програма меѓу Државната комисија за спречување на корупцијата и институциите надлежни за спроведување на активностите од Државната програма, преку остварената комуникација и реализација на обврската за доставување на податоците, се потврдува како успешна.
9. Државната комисија за спречување на корупцијата да пристапи кон изготвување на оперативен план со сите аспекти за донесување на нова Државна програма.

ПРЕПОРАКИ

1. Во наредниот период институциите носители на активност со зголемен интензитет да пристапат кон реализација на активностите кои не се реализирани, особено ако се има предвид крајниот рок за реализација на Државната програма – мај 2011 година.
2. Да се анализираат активностите и индикаторите на активност кај кои се воочени проблеми за реализација и истите да се земат предвид при креирањето на новата Државна програма.
3. Истовремено активностите кои се делумно реализирани да се остваруваат со предвидената динамика и согласно со утврдениот рок.
4. Во подготовката на легислативата да се имаат предвид насоките од Државната програма и доследно да се остварува законската надлежност на Државната

комисија да дава мислења за предлози на закони од значење за спречување на корупцијата и судирот на интереси.

5. Во наредниот период Државната комисија да ги зголеми напорите и да ги поттикне законодавната и извршната власт на поактивен однос за реализација на активностите, особено во областа на дискреционите овластувања и преклопувањето на надлежностите.
6. Државната комисија да ги поттикне надлежните институции да пристапат кон целосна реализација на предвидените законски измени што се однесуваат на медиумите и граѓанскиот сектор, како и доследна примена на постоечките законски одредби што го регулираат ова прашање.

Државната комисија во текот на целата година активно работи во постојаната комуникација со другите државни органи со цел следење на имплементацијата на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата.

II.2. АКТИВНОСТИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА НОВИ ДРЖАВНИ ПРОГРАМИ

Со оглед на тоа дека заклучно со 2010 година се исцрпува реализирањето на активностите утврдени во постојните Државни програми за превенција и репресија на корупцијата и за превенција и намалување на појавата на судирот на интереси, Државната комисија согласно со своите законски надлежности, во текот на 2010 година започна со активности за изготвување нова Државна програма за превенција и репресија на корупцијата и Државна програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси за периодот 2011 – 2015 година. (во натамошниот текст: ДРЖАВНИ ПРОГРАМИ)

Процесот за изготвување на Државните програми ќе се одвива напоредно за двете подрачја од надлежност на Државната комисија, корупцијата и судирот на интереси, поради потребата од синхронно одвивање на активностите на двете полиња. Тоа значи дека доследно ќе се спроведе законската обврска за изработка и донесување на новите засебни Државни програми кои ќе бидат споени во еден програмски документ.

Во септември 2010 година, Државната комисија донесе Оперативен план со сите аспекти за изготвување на новите Државни програми.

Процесот на изготвување на Државните програми, Државната комисија ќе го реализира со поддршка од Секретаријатот за европски прашања при Владата на Република Македонија, Делегацијата на Европската комисија во Република Македонија и УНДП-Македонија.

Во таа насока, во месец ноември 2010 година, беше потпишан Меморандум за соработка меѓу Државната комисија за спречување на корупцијата и

Секретаријатот за европски прашања претставуван од заменикот на претседателот на Владата на Република Македонија задолжен за европски прашања д-р Васко Наумовски.

Согласно со оперативните планови за работа, е предвидено донесувањето на двете Државни програми и Акциони планови за реализација на истите да се случи во месец Мај 2011 година. Во меѓувреме изготвувањето на Државните програми се одвива во работни групи, на работилници.

II.3. ДАВАЊЕ МИСЛЕЊА ПО ПРЕДЛОГ ЗАКОНИ ОД ЗНАЧЕЊЕ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА И СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ

Една од поважните надлежности во превентивната улога на Државната комисија е давањето мислења по нацрт или предлог закони по барање на овластените предлагачи на законите, со цел надлежно принесување на Државната комисија за прашања што би можеле да се однесуваат на корупцијата и судирот на интереси како и на нивното пресретнување.

Во текот на извештајниот период дадени се мислења по:

- Закон за спречување на корупцијата
- Закон за квалитет на земјоделските производи
- Закон за градежно земјиште
- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори
- Закон за поштенски услуги
- Изборниот законик на РМ
- Законот за кривичната постапка
- Кривичниот законик на РМ

Членови на Државната комисија во својство на членови на работни групи учествуваа во подготовка на измените и дополнувањата за Законот за спречување на корупцијата, измените на Изборниот законик, измените на Кривичниот законик, на Законот за кривичната постапка, на Законот за финансирање на политичките партии и др.

II.4. ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА КОРУПЦИЈАТА

Државната комисија работи врз предмети што се однесуваат на сомнежи за случаи на корупција оформени по своја иницијатива или по пријави од физички или правни лица, вклучително и од анонимни подносители. Државната комисија со должно внимание постапува по сите нив и ги работи без исклучок и отстапки, независно од тоа кој е подносител.

Во текот на 2010 година, до Државната комисија се доставени вкупно 457 пријави во врска со сомнеж за корупција од разни области. Во наведениот период Државната комисија постапи по вкупно 1342 предмети од областа на корупцијата, а постапката ја заврши по вкупно 1043. Како што може да се констатира, Државната комисија во 2010 година ја интензивира работата по предмети, што беше и една од препораките од Извештајот на Европската комисија за напредокот на Република Македонија во 2009 година.

Споредено со показателите од претходните години, во 2010 година е остварен најголем обем на работа по предмети од сите области. За ваков ефект придонесе интензивирањето на работата на Државната комисија како и спроведувањето на Протоколот за соработка на 17-те институции со надлежност на полето на корупцијата и судирот на интереси, со што побрзо и поефикасно се прибираат бараните информации, податоци и документација.

II.5. ПОСТАПУВАЊЕТО НА ДКСК ВО ОДДЕЛНИ ОБЛАСТИ ВО 2010 ГОДИНА

Бројот на предметите од областа на корупцијата по одделни области се прикажува во следната табела:

ОБЛАСТ	РЕШЕНИ ПРЕДМЕТИ
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ПОЛИТИКАТА	5
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ВРШЕЊЕ НА ЈАВНИТЕ ОВЛАСТУВАЊА	183
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА ВО ВРШЕЊЕ НА РАБОТИ ОД ЈАВЕН ИНТЕРЕС	393
ПРАВОСУДСТВО	333
ДРУГИ ПРЕДМЕТИ	129
ВКУПНО	1043

ИНИЦИЈАТИВИ ПОКРЕНАТИ ВО 2010 ГОДИНА

II.6. ПОКРЕНАТИ ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ПОВЕДУВАЊЕ ПОСТАПКИ ЗА КРИВИЧНО ГОНЕЊЕ

Согласно со надлежностите утврдени во членот 49 став 1 алинеа 6 од Законот за спречување на корупцијата според кој во кривично-правната област Државната комисија има иницијална улога за поведување постапка за кривично

гонење на избрани или наименувани функционери, службени лица или одговорни лица во јавни претпријатија, јавни установи и други правни лица што располагаат со државен капитал, Државната комисија до Јавното обвинителство на Република Македонија поднесе 14 (четиринаесет) иницијативи за кривично гонење и тоа 13 (тринаесет) иницијативи во областа на спречувањето на корупцијата во вршењето на јавните овластувања и 1 (една) иницијатива од областа на спречувањето на корупцијата во вршењето работи од јавен интерес.

Покренати иницијативи:

1. Постапувајќи по предмет оформен во врска со незаконитости при заверка на Основен проект на затекната состојба на градба, лоцирана во Неготино, Државната комисија покренала Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на поранешниот градоначалник на општина Неготино, Ѓорѓи Кимов и на службени лица од секторот за урбанизам на истата општина, бидејќи постои основа за сомневање дека сториле кривично дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ од член 353 од Кривичниот законик на Република Македонија.

Поранешниот градоначалник на општината и службените лица од секторот за урбанизам од истата општина ја искористиле својата службена положба и овластување на начин што спротивно на член 65 од Законот за градење, во текот на декември 2006 година повикувајќи се на природна непогода-поплава, случена во 1995 година, извршиле заверка на Основен проект за обновување на деловен објект, со што им овозможиле на инвеститорите противправно, без спроведување управна постапка и без издавање одобрение за градба, да извршат реконструкција и надградба на деловен објект, лоциран во Неготино на КП.бр.7414 за КО Неготино, која заедно со КП.бр.7418 за КО Неготино, според ДУП за локалитетот „Градски пазар“-Неготино, претставува една градежна парцела, со што на сопственикот на КП.бр.7418 му е нанесена штета.

Забелешка: Постапката е во тек во јавното обвинителство.

2. Постапувајќи по предмет оформен врз основа на Конечни извештаи на Државниот завод за ревизија, за извршена ревизија на финансиските извештаи на Буџетот на општина Гостивар за 2004 година и за извршена ревизија на финансиските извештаи на органот на Општина Гостивар за 2004 година, Државната комисија донесе заклучок до Јавното обвинителство да достави Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на одговорното лице - градоначалник Џемаил Реџеми и други одговорни службени лица на општина Гостивар, бидејќи постои основано сомневање дека во текот на 2004 година се сторени кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 и Несовесно работење во службата од член 353-в од Кривичниот Законик на

Република Македонија, затоа што при застапувањето и претставувањето на општината, при располагањето со средствата на општината и при спроведувањето на постапките за јавни набавки не обезбедиле законито користење и заштита на средствата сопственост на општината и притоа за себе или за друг прибавиле имотна корист.

Забелешка: Постапката е во тек во јавното обвинителство.

3. Постапувајќи по предмет оформен врз основа на Конечниот извештај на Државниот завод за ревизија, за извршена ревизија на финансиските извештаи на органот на општина Чегране за 2004 година, Државната комисија донесе заклучок до Јавното обвинителство да достави Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на одговорното лице - градоначалник и на други одговорни службени лица на поранешната општина Чегране, бидејќи постои основано сомневање дека во текот на 2004 година се сторени кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 и Несовесно работење во службата од член 353-в од Кривичниот Законик на Република Македонија.

Во општина Чегране во 2004 година :

- биле извршени набавки во вредност од 1.587.000,00 денари, спротивно на Законот за јавни набавки, без да биде спроведена соодветна постапка за јавни набавки, без склучен договор, врз основа на сметкопотврди или со поделба на набавката на неколку добавувачи

- биле направени недокументирани расходи во износ од 1.905.000,00 денари за реконструкција на патишта – тампонирање и асфалтирање на улици, крпење на ударни дупки и зимско ордување на патишта и при тоа дел од исплатите се вршеле во готово, преку благајната

- биле вршени незаконски, недокументирани и непотврдени исплати на плати, надоместоци и функционерски додатоци, надоместоци по основ на договори за дело, исплати на спортски клубови, на културно уметнички друштва и на физички лица во вкупен износ од 622.000,00 денари

Забелешка: Известување од ОЈО за ГОКК дека Иницијативата и прилозите кон истата се доставени на натамошно постапување на ОЈО Гостивар.

4. Постапувајќи по предмет оформен во врска со злоупотреба на парични средства од Буџетот на општина Могила од страна на градоначалникот на општината, Славко Велевски, Државната комисија покрена Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на градоначалникот бидејќи постои основа за сомневање дека сторил кривично дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ од член 353 од Кривичниот законик на Република Македонија.

Градоначалникот на општината ја искористил својата службена положба и овластување на начин што личните парични обврски, утврдени спрема него, како физичко лице, со пресуда на Основен суд Битола, наместо да ги исплати од лични средства, како градоначалник на општина Могила донел решение со кое одобрил таквите негови приватни обврски да се исплатат од Буџетот на општината Могила, со што нанел штета на средствата од буџетот на општината.

Забелешка: Известување на Основното јавно обвинителство Битола дека настапила релативна застареност за кривично гонење.

По барање на Државната комисија, градоначалникот на општината ги вратил средствата во буџетот на општината

5. Постапувајќи по предмет оформен во врска со Конечниот ревизорски извештај на Државниот завод за ревизија за извршена ревизија на финансиските извештаи за 2007 година на Ј.П. „Чистота и зеленило„-Куманово, Државната комисија до Јавното обвинителство на Република Македонија, покрена Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на поранешниот в.д. директор на ЈП „Чистота и зеленило„ – Куманово, Ерол Бектеши, бидејќи постои основа за сомневање дека сторил кривично дело „Злоупотреба на службената положба и овластување„ од член 353 од КЗ на РМ, затоа што искористувајќи ја службената положба и овластување овозможил незаконско и ненаменско користење на средствата во текот на 2007 година и нанесување штета на средствата на јавното претпријатие, на начин што овозможил да бидат извршени набавки на производи спротивно на одредбите од Законот за јавните набавки, да бидат вработени лица спротивно на одредбите од Законот за работни односи и да се користат специјалните и лесните возила на јавното претпријатие на незаконски начин.

Забелешка: Известување од ЈО на РМ дека иницијативата е доставена до Основното јавно обвинителство за гонење организиран криминал и корупција на надлежно постапување

6. Постапувајќи по предмет, оформен по сопствена иницијатива, а во врска со информациите објавени во медиумите за изведување градежни работи во општина Шуто Оризари-Скопје, иако постапката за избор на економски оператор за изведување градежни работи за потребите на општината била во тек, Државната комисија до Јавното обвинителство на Република Македонија покрена Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на градоначалникот на општина Шуто Оризари-Скопје, Елвис Бајрам и на други службени лица од локалната самоуправа, одговорни за спроведување постапка за јавни набавки, бидејќи постои основа за сомневање дека сториле кривично дело „Злоупотреба на службената положба и овластување“ од член 353 од КЗ на РМ, затоа што градоначалникот ја искористил

својата службена положба и овластување на начин што овозможил, спротивно на законските прописи, изведување градежни работи во центарот на општина Шуто Оризари пред да заврши постапката за јавна набавка за избор на економски оператор, а пак службените лица одговорни за спроведување постапка за јавни набавки и градоначалникот на општината спровеле постапка за избор на економски оператор за извршување на градежни работи спротивно на Законот за јавните набавки, овозможувајќи стекнување противправна корист на избраниот економски оператор.

Забелешка: Известување од ОЈО - Скопје, дека до МВР-СВР Скопје, Одделение за економски криминал, е поднесено барање за собирање потребни известувања.

7. Постапувајќи по предмет во кој се укажува дека на поранешниот градоначалник на општина Арачиново, Музафер Бислими, во периодот од 2005-2009 година додека ја вршел функцијата градоначалник, од сметката на општината Арачиново незаконски му е исплатуван месечен паушал, Државната комисија донесе заклучок до Јавното обвинителство на Република Македонија да покрене Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на поранешниот градоначалник на општина Арачиново Музафер Бислими, бидејќи постои основано сомневање дека во период од 2005 - 2009 година додека ја вршел функцијата градоначалник на општина Арачиново сторил кривично дело Злоупотреба на службена положба и овластување од член 353 и Несовесно работење во службата од член 353-в од Кривичниот законик на Република Македонија затоа што допуштил спроведување на незаконита одлука на Советот на општината за користење на средства сопственост на општината прибавувајќи притоа за себе противправна имотна корист.

Имено, со одлука за утврдување на паушалот на советниците, претседавачот и градоначалникот на општина Арачиново, како и членовите на комисиите и другите работни тела на Советот на Општина Арачиново за 2005 година, донесена од Советот на општина Арачиново, на градоначалникот му е утврден месечен паушал во износ од 12.000,00 денари. Вака донесената одлука во делот на утврдениот паушал за градоначалникот е во спротивност со членот 52 став 8 од Законот за локална самоуправа, каде е наведено дека градоначалникот ја врши функцијата професионално.

Градоначалникот иако бил должен не постапил согласно со членот 51 од Законот на локална самоуправа, во делот на контролата на законитоста на прописите што ги донесува советот на општината и дозволил да се применува оваа незаконска одлука не само за годината на која се однесува туку континуирано се до завршување на неговиот мандат како градоначалник. Како резултат на тоа, на градоначалникот од сметката на општина Арачиново по основ на месечен паушал му се исплатени финансиски средства во вкупен износ од 550.000,00 денари.

Забелешка: Известување од ЈО на РМ дека Иницијативата е доставена до ОЈО - Скопје на надлежно постапување.

8. Постапувајќи по предмет оформен по сопствена иницијатива а по наводи објавени во јавните медиуми за прескапо платена стратегија за односи со јавноста на поранешниот претседател на Република Македонија, Бранко Црвенковски, во периодот 2007 - 2009 година и за евентуална злоупотреба на државни пари за потребите за кампања за евентуално негов втор претседателски мандат, Државната комисија поднесе Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на Бранко Црвенковски, поранешен претседател на Република Македонија и на одговорни лица од Кабинетот на Претседателот, поради постоење основано сомневање дека сториле кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување по член 353 став 3 в. в. со став 1 и 2 од Кривичниот законик на Република Македонија. Наведените лица за потребите на Кабинетот на Претседателот на Република Македонија во периодот од 2007 до 2009 година ангажирале надворешни консултанти заради подобрување на односите со јавноста со кои биле склучени договори за соработка со одбегнување на одредбите на Законот за јавни набавки со што е предизвикано ненаменско и незаконско користење на средствата, а на штета на Буџетот на Република Македонија.

Забелешка: Постапката е во тек во Јавното обвинителство на РМ.

9. Постапувајќи по предмети оформени по сопствена иницијатива, во врска со информации објавени во јавните медиуми за незаконски тендерски постапки за изведување градежни работи во Општина Сопиште, Државната комисија донесе заклучок до Јавното обвинителство да достави Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на одговорното лице – Јован Ѓорѓијоски, градоначалник на општина Сопиште и на други службени лица на општина Сопиште одговорни за спроведување на постапките за јавни набавки, бидејќи постои основано сомневање дека во периодот од 2005 до 2010 година сториле кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 од Кривичниот Законик на Република Македонија, затоа што при застапувањето и претставувањето на општината, при располагањето со средствата на општината, при спроведувањето на постапките за јавни набавки и при изведувањето на градежните работи, не обезбедиле законито користење и заштита на средствата сопственост на општината и притоа за себе или за друг прибавиле имотна корист.

Забелешка: Постапката е во тек во Јавното обвинителство на РМ.

10. Постапувајќи по предмет што се однесува на одобрен кредит од Јапонската банка за изградба на повеќенаменски проект Хидросистем “Злетовица” Пробиштип и можни злоупотреби при реализацијата на наведениот проект, Државната комисија донесе заклучок да покрене Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на лицето Ацо Спасеноски, поранешен министер за земјоделство, шумарство и водостопанство, поради постоење основано сомневање дека сторил кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување по член 353 од Кривичниот законик на РМ. Именуваното лице во својство на министер потпишал потврда за подобност на фирмата “Силекс Неметали СТ” ДООЕЛ Кратово која не ги исполнувала условите за тоа, со што овозможил истата да се вклучи како подизведувач во повеќенаменскиот проект Хидросистем “Злетовица” Пробиштип со цел остварување корист за себе или за друг субјект.

Забелешка: Постапката е во тек во Јавното обвинителство на РМ.

11. Постапувајќи по предмет оформен во врска со Конечниот ревизорски извештај на Државниот завод за ревизија за извршена ревизија на финансиските извештаи за 2007 година на Јавното претпријатие за комунални дејности „Комуналец“, Гостивар, Државната комисија заклучи до Јавното обвинителство на Република Македонија, да покрене Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на Хасип Јусуфи, директор на наведеното претпријатие, бидејќи постои основа за сомневање дека сторил кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 од Кривичниот законик на РМ, затоа што:

- Во текот на 2007 со пречекорување на границите на своето службено овластување извршил бришење-сторнирање од евиденцијата на побарувања спрема правни и физички лица по разни основи (месечни сметки за вода и смет, надомест за приклучок за вода и канализација и сл.), како и доделил попусти од 10%, 20% и 25% или 30% и плаќање на намалениот износ на 2, 6 и 12 рати;
- Со искористување на службената положба и овластување овозможил спротивно на одредбите од Законот за јавните набавки, без спроведување постапка за јавна набавка, да бидат извршени набавки на стоки и услуги во вкупна вредност од 14.486.000,00 денари, како и овозможил исплата и противправно прибавување финансиска корист во висина од 250.000,00 денари, со што нанел штета на средствата на јавното претпријатие и овозможил прибавување противправна финансиска корист.

Забелешка: Известување од Јавното обвинителство на РМ дека Иницијативата е доставена на надлежност на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција.

12. Постапувајќи по предмет оформен по пријава, во која се укажува на незаконитости во работењето на деканот на Техничкиот факултет во Битола, проф. д-р Весна Микаровска, Државната комисија заклучи до Јавното обвинителство на Република Македонија, да покрене Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење бидејќи постои основа за сомневање дека сторила кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 од КЗ на РМ, затоа што ја искористила службената положба и овластување на начин што овозможила, спротивно на Законот за користење и располагање со стварите на државните органи, приходите остварени од давањето под закуп на објекти што се во државна сопственост, да не се уплатуваат во Буџетот на Република Македонија.

Именуваната исто така, овозможила наплата на надоместоци за образовни и административни услуги спротивно на усогласениот ценовник донесен од страна на Советот за развој и финансирање на високото образование, наплата на надоместоци од студентите и нивно неуплаќање на сметката на Универзитетот, печатење индекси, студентски легитимации, пријави за испит, обрасци и сл. и нивна продажба спротивно на одлуката на Универзитетот, исплата на средства за зголемен обем на работа во наставната, за научно-истражувачката и применувачката дејност, за редовност и ангажираност околу уписите на студентите, иако за истите основи веќе еднаш биле исплатени средства, а овозможила и приходите од последипломските студии да се распределуваат исклучиво за хонорари на наставничкиот кадар без да биде задржан дел од средствата со што трошоците за организирање на истите паѓаат на товар на факултетот.

Забелешка: Постапката е во тек во Јавното обвинителство на РМ.

13. Постапувајќи по предмет оформен во врска со Конечниот извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи за 2008 година на Јавното претпријатие за одржување и заштита на магистралните и регионалните патишта „Македонијапат,, Скопје, Државната комисија заклучи до Јавното обвинителство на Република Македонија да покрене Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на одговорните лица – директори и тоа лицата Идриз Цека – директор во периодот од 24.10.2006 до 29.08.2008 година, Марјан Крстевски – в.д директор од 30.08. до 24.10.2008 година и Братислав Митиќ – директор од 25.10.2008 година па натаму, како и на други одговорни лица и членови на органите на управување на наведеното Јавно претпријатие, бидејќи постои основано сомневање дека во периодот 2002 – 2009 година сториле кривични дела Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 од Кривичниот Законик на Република Македонија, со тоа што при раководењето и управувањето со јавното претпријатие и при располагањето со средствата на претпријатието, во спроведувањето на постапките за јавни набавки, ја злоупотребиле својата службена положба и овластувањата и не обезбедиле законито користење на средствата на

истото и притоа, за себе или за друг прибавиле значителна имотна корист, а на претпријатието му нанеле значителна штета.

Забелешка: Постапката е во тек во Јавното обвинителство на РМ.

14. По проучување на Конечниот извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи за 2008 година на Јавното претпријатие за комунални дејности “Водовод” Богданци, изготвен од страна на Државниот завод за ревизија, Државната комисија заклучи до Јавното обвинителство на Република Македонија да покрене Иницијатива за поведување постапка за кривично гонење на лицето Димитар Каракамишев, поранешен в.д директор на Јавното претпријатие за комунални дејности “Водовод” Богданци, поради постоење основи за сомневање дека сторил кривично дело Злоупотреба на службената положба и овластување од член 353 и Несовесно вршење на службата од член 353-в од Кривичниот Законик на Република Македонија.

Забелешка: Постапката е во тек во Јавното обвинителство на РМ.

II.7. ПОКРЕНАТИ ИНИЦИЈАТИВИ ЗА ДРУГ ВИД ОДГОВОРНОСТ

Согласно со надлежностите утврдени во членот 49 став 1 алинеа 5 од Законот за спречување на корупцијата, според кој Државната комисија има надлежност да покренува иницијатива за поведување постапка пред надлежните органи за **разрешување, распоредување, сменување или примена на други мерки на одговорност** на избрани или наменувани функционери, службени лица или одговорни лица во јавни претпријатија или други правни лица што располагаат со државен капитал, Државната комисија до надлежните органи поднесе 3 (три) иницијативи за **разрешување** на наменувани функционери.

Покренати иницијативи:

1. Постапувајќи по пријавата која се однесува на незаконско и неправилно работење на директорот на Националната установа Ансамбл за народни игри и танци “Танец” – Скопје, Државната комисија заклучи до Министерот за култура да покрене Иницијатива за поведување постапка за разрешување на Бошко Тренески, директор на НУ Ансамбл за народни игри и танци “Танец” – Скопје, поради тоа што нестручно и несовесно ја извршувал функцијата директор и како одговорно лице на Националната установа овозможил ненаменско и незаконско трошење на средствата на Ансамблот во текот на 2008 година и дозволил спроведување на

постапки за јавни набавки во 2007 година, спротивно на одредбите на Законот за јавни набавки, со што е предизвикана штета на Националната установа.

Во врска со работењето на НУ Ансамбл за народни игри и танци "Танец" – Скопје, е извршен инспекциски надзор од страна на Министерството за култура – Сектор за управен и инспекциски надзор и при тоа е изготвен Извештај во кој се констатирани следните состојби:

- Ансамблот во текот на 2008 година не го усогласил во целост своето работење со Законот и Статутот,

- дел од буџетските средства наменети за програмски активности за 2008 година, без согласност од Министерството за култура, биле пренаменети за меѓународната дејност и при тоа дел од нив во износ од 178.140 денари биле потрошени ненаменски за исплата на камати за позајмици од пет физички и едно правно лице, што е спротивно на одредбите од Законот за култура,

- била спроведена постапка за набавка на авио билети во 2007 година која не била реализирана во согласност со одредбите на Законот за јавни набавки, при што се потрошени средства во износ од 3.228.340 денари,

- биле исплатени надоместоци на вработените во спротивност со Законот за извршување на буџетот на Република Македонија.

Забелешка: Добиен е одговор од Министерството за култура дека е спроведена постапка за избор на директор на НУ – Ансамбл за народни игри и танци "Танец" Скопје, на која за директор е избрано друго лице

2. Државната комисија постапуваше по предмет оформен врз основа на Конечниот извештај на Државниот завод за ревизија за извршената ревизија на финансиските извештаи на Управата за спречување перење пари и финансирање тероризам - сметка за редовно работење за 2008 година и при тоа заклучи до Владата на Република Македонија да покрене Иницијатива за поведување постапка за разрешување на Ване Цветанов, директор на Управата за спречување перење пари и финансирање тероризам, поради тоа што како одговорно лице на Управата овозможил незаконско трошење на средствата од Буџетот на Република Македонија во работењето на оваа Управа во 2008 година.

Во Конечниот извештај, покрај другото се констатирани незаконитости и неправилности во спроведувањето на Законот за државни службеници и на Законот за јавните набавки направени од Управата во 2008 година.

Забелешка: Со Одлука на Владата на Република Македонија, Ване Цветанов, директор на Управата за спречување перење пари и финансирање тероризам е разрешен од функцијата.

3. Постапувајќи по предмет оформен по пријава во која се укажува на незаконитости во работењето на деканот на Техничкиот факултет во Битола проф. д-р Весна Микаровска, Државната комисија заклучи до Ректорот на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ Битола да покрене Иницијатива за поведување постапка за разрешување на деканот на Техничкиот факултет во Битола проф. д-р Весна Микаровска. Оваа иницијатива е покрената од истите причини како и Иницијативата за поведување постапка за кривично гонење.

Забелешка: Постапката е во тек

II.8. ПОСТАПКА ПО АНКЕТНИ ЛИСТОВИ ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ НА ИМОТНАТА СОСТОЈБА

Во Република Македонија обврската избраните и наименуваните лица да поднесуваат анкетен лист за имотната состојба е пропишана во 2002 година со Законот за спречување на корупцијата, а со измените на законот во 2004 и 2006 година обврската е проширена и на вработените во државните органи и единиците на локалната самоуправа.

Во извештајната 2010 година до Државната комисија се доставени нови 541 анкетен лист од избрани или наименувани лица и 57 анкетни листови по престанок на функцијата. Добиени се 47 известувања за промена на функцијата, 11 за повторен избор и 164 за промена на имотната состојба.

Државната комисија, согласно со законските надлежности, против 28 избрани и наименувани функционери до надлежните судови поднесе барања за поведување прекршочни постапки поради недоставување анкетен лист. Во овој период по овие и по претходно поднесените барања, судовите донеле 54 одлуки од кои: во 24 случаи е изречена парична казна, во 17 случаи прекршочна опомена, во 6 случаи барањето е отфрлено, а во 7 случаи настапила апсолутна застареност за водење на прекршочната постапка. Државната комисија вложи 2 жалби на донесените пресуди. Бројот на поднесените барања за поведување прекршочна е помал во однос на изминатите години, што е ефект од јавното објавување на имињата на лицата што не поднеле анкетен лист на Веб страницата на Државната комисија. Државната комисија континуирано се соочува со проблемот за обезбедување податоци за лицата кои се избираат или наименуваат. За надминување на овој проблем Државната комисија смета дека се потребни измени во Законот за спречување на корупцијата, во насока на допрецизирање на лицата кои имаат обврска да поднесат анкетен лист и тоа со набројување на функциите и со воведување обврска институциите по изборот или наименувањето да доставуваат податоци до Државната комисија. Тоа значително би помогнало во постапувањето и на другите органи за спроведување на законот, како што се

Управата за јавни приходи, Управата за спречување перење пари и финансирање тероризам и Министерството за внатрешни работи.

Државната комисија во извештајната 2010 година, согласно со членот 36 од Законот за спречување на корупцијата, до Управата за јавни приходи поднесе 19 барања за поведување постапка за испитување на имот и имотна состојба и тоа: во 16 случаи поради неподнесување анкетен лист и во 3 случаи поради давање непотполни и невистинити податоци. Во истиот период Државната комисија доби 9 одговори од кои се гледа дека Управата за јавни приходи, по спроведената постапка, во 8 случаи донела заклучоци за запирање на постапката, бидејќи е утврдено дека лицата против кои е поведена постапката немаат стекнато и не поседуваат имот кој е поголем од оданочените приходи, односно имотот кој го поседуваат потекнува од приходи кои биле предмет на оданочување и претставува легално стекнат имот. Во еден случај е донесено решение со кое поранешниот градоначалник на општина Вранештица се задолжува со износ од 216.497,00 денари персонален данок на доход по основ непријавени неоданочени приходи.

Државната комисија со секојдневно ажурирање на измените на податоците за имотната состојба и со обработка на новите анкетни листови, согласно со членот 35 од законот, на својата Веб страница (www.dksk.org.mk) во 2010 година двојно го зголеми бројот на објавените анкетни листови, така од 1.483 објавени во 2009 година на крајот од извештајниот период се објавени вкупно 2.599 анкетни листови.

И во 2010 година согласно со членот 13 од Правилникот за начинот на постапување со анкетните листови за службените лица, државните органи, единиците на локалната самоуправа и правосудните органи до Државната комисија доставија полугодишни прегледи на состојбата со поднесувањето анкетни листови на своите вработени службени лица. Според обработените податоци од 32 институции се поднесени вкупно 13.635 анкетни листови од страна на вработените.

III. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

III.1. ДРЖАВНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И НАМАЛУВАЊЕ НА ПОЈАВАТА НА СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

Државната комисија во текот на 2010 година работеше и на следење на остварувањето на првата Државна програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси, донесена во мај 2008 година, во која покрај другото беше утврдена потребата од измена на Законот за спречување судир на интереси што беше направено кон крајот на 2009 година.

Врз основа на податоците кои заклучно со декември 2010 година се добиени од 12 надлежни институции, вклучувајќи ја и Државната комисија, од направената анализа на активностите и индикаторите на активност од Акциониот план за спроведување на Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси, изразена во Извештајот за статусот на реализација на активностите од Акциониот план за спроведување на Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси, се донесени следните заклучоци и препораки:

ЗАКЛУЧОЦИ

1. Во Акциониот план за спроведување на Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси од вкупно предвидените 35, реализирани се 17 активности или 49%, делумно реализирани 8 или 23% и нереализирани 10 активности или 28%.
2. Иако процентот на реализирани активности е 49%, треба да се има предвид и процентот на делумно реализираните активности 23%. Имено кај делумно реализираните активности, постојат насоки или индикатори кои се реализирани. Со оглед на тоа што овие активности се дефинирани и бараат комплетна реализација на утврдените насоки односно индикатори, деловите кои се реализирани не можат да се одвојат како посебни и да се оценат како реализирани активности. Истото се однесува и за делумно реализираните активности кои преставуваат процес што е во тек на реализација.
3. Во Акциониот план за спроведување на Државната програма од вкупно предвидените 35 активности, Државната комисија за спречување на корупцијата е носител или учесник на 25 активности или 71% од вкупниот број активности. Од страна на Државната комисија реализирани се 15 и делумно реализирани 4 активности.

4. Соработката за реализација на Државната програма меѓу Државната комисија за спречување на корупцијата и институциите надлежни за спроведување на активностите од Државната програма, преку остварената комуникација и реализација на обврската за доставување на податоците, се потврдува како успешна.
5. Реализацијата на активностите за подобрување на нормативната рамка е во утврдените насоки со донесување на два нови закони Законот за лобирање и Законот за јавните службеници и делумно со измените и дополнувањата Законот за спречување судир на интереси. Во утврдените насоки е реализацијата на активностите за донесување правила за однесување на службените лица во ситуации на реален судир на интереси, зајакнување на свеста за постоење на судир на интереси и негово надминување, како и обезбедување транспарентно и одговорно работење за носителите на јавни функции именувани од Владата на РМ. (водич, обуки и Етички кодекс на членовите на Владата на РМ и носителите на јавни функции именувани од Владата на РМ).
6. Со донесување на Законот за изменување и дополнување на Законот за спречување судир на интереси, не се реализирани активностите во насока на воведување обврска за службеното лице да потврди и потпише изјава дека во конкретен договор нема приватен интереси, прецизно дефинирање на поимот непотизам, начинот на решавање на овие појави, воведување обврска изјава на службеното лице за роднински и други релации со учесници во постапките за воспоставување на конкретен однос (избор, наменување, вработување, унапредување, јавна набавка и др.) како и јасно прецизирање на постапката за пријавување и заштита на лицата што укажуваат на постоење судир на интереси.
7. Активностите во насока на преиспитување на одредбите од законските и подзаконските акти кои оставаат простор за дискреционо постапување на избраните и именуваните лица, како и активностите во насока на разграничување на делокругот на ресорите и надлежностите на функционерите, а со цел одбегнување на преклопување на овластувања не се реализирани .
8. Активноста во насока на донесување етички кодекси за пратениците предвидена како мерка за надминување на воочените проблеми во повеќе ризични области, со цел да се обезбеди транспарентност и одговорност во нивната работа, вклучувајќи го и зајакнувањето на заштитата на јавните добра од користење во изборниот процес, исто така не се реализирани.
9. Активностите за донесување и измена на регулативата за медиумите и невладиниот сектор во насока на деакумулација на функциите и спречување на остварување корист не се реализирани целосно (Закон за радиодифузна

дејност, Закон за здруженија на граѓани и фондации и Закон за печатени медиуми).

ПРЕПОРАКИ

1. Државната комисија за спречување на корупцијата при изготвување на новата Државна програма за превенција и репресија на корупцијата и Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси 2011-2015, да ги земе предвид нереализираните активности како и делумно реализираните активности во делот во кој не се реализирани и причините за нивното нереализирање.
2. Постојењето на политичка волја, е предуслов да се направи добра стратегија за надминување на утврдените проблеми поврзани со судирот на интереси, во насока на ефикасна превенција и намалување на судирот на интереси како значаен сегмент на политичкиот, административниот и правниот систем во државата.
3. Во подготовката на легислативата во новата Државна програма да се имаат предвид насоките од Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир кои не се оствариле и доследно да се остварува законската надлежност на Државната комисија да дава мислења за предлози на закони од значење за спречување судир на интереси и корупција.
4. Државната комисија да ги зголеми напорите и да ги поттикне Владата, Собранието и на поактивен однос за реализација на активностите, особено во областа на дискреционите овластувања и донесувањето на етичките кодекси.
5. Државната комисија да ги поттикне надлежните институции да пристапат кон целосна реализација на предвидените законски измени што се однесуваат на медиумите и невладиниот сектор во насока на деакумулација на функциите и спречување на остварување корист, разграничување и поделба на носителите и вршителите на функции во оваа област, заштита на плурализмот на сопственоста на медиумите, како и зајакнување на контролата во примената на постоечките законски одредби кои го регулираат ова прашање.

III.2. ИЗМЕНИ НА ЗАКОНОТ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

Во септември 2009 година стапи во сила Законот за изменување и дополнување на Законот за спречување судир на интереси.

Една од битните новини е проширувањето на кругот на лицата со статус службени лица што подлежат на обврските од Законот, така што покрај избраните и

наименуваните лица се вклучени и државните службеници и вработените во органите на државната управа и другите државни органи, органите на судската власт, јавните претпријатија, јавните установи и други правни лица на централната и локалната власт, како и лицата вработени преку агенциите за привремено вработување со овластувања.

Битна новина е обврската на сите службени лица да ги легитимираат личните интереси, што е препорака од ОЕЦД, а што се спроведе со воведувањето на обврската за пополнување и доставување изјава за интереси, како алатка за практично постапување во врска со судирот на интереси.

Во насока на зајакнување на надлежностите на Државната комисија со измените на Законот се дополнети и одредбите кои се однесуваат на нејзините надлежности во делот на изрекувањето мерки на одговорност. Новина е воведувањето нова надлежност Државната комисија да ги изрекува мерките утврдени во законот.

Во месец јули 2010 година од трите мерки утврдени во Законот како можност за нивно изрекување од Државната комисија, со одлука на Уставниот суд се укинати две и е останата само мерката јавна опомена. Државната комисија е на мислење дека со ова е скратена можноста за непосредно ефикасно спречување на судирот на интереси во практиката.

III.3. ИЗЈАВА ЗА ИНТЕРЕСИ

Извршувајќи ја новата законска обврска Државната комисија во текот на 2010 година прибра вкупно 3.563 изјави за интереси.

За неисполнување на наведената обврска во периодот по истекот на рокот (07.03.2010 година), Државната комисија поднесе вкупно 222 барања за поведување прекршочни постапки.

Табеларен преглед на поднесени барања:

Службено лице	Број на поднесени барања
ПРАТЕНИЦИ	1
СУДИИ	8
ГРАДОНАЧАЛНИЦИ	4
СОВЕТНИЦИ	209
ВКУПНО	222

Со оглед на тоа што барањата за поведување прекршочна постапка се поднесени во месец септември 2010 година, до крајот на годината судската постапка е завршена по 2 предмета.

III.4. РАБОТА ПО ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ

Државната комисија во текот на 2010 година подеднакво внимание посвети на работата по предмети од областа на судирот на интереси кои се оформени по пријави добиени од службени лица и од други заинтересирани лица, по предмети иницирани по службена должност од Државната комисија како и по анонимни пријави.

Вкупниот број од 194 предмети укажува на значително зголемен број предмети споредено со претходната 2009 година. Според мислењето на Државната комисија зголемениот прилив се должи пред се на зголемената свест на службените лица и на граѓаните за законските надлежности на Државната комисија. За ова придонесе и интензивирањето на работата на Државната комисија во делот работа по предмети, особено за акумулација и деакумулација на функции.

Државната комисија во текот на годината реши вкупно 169 предмети од кои 147 од тековната 2010 година и 22 од претходната 2009 година.

Од предметите по кои постапи во овој период Државната комисија во 48 предмети констатира постоење на состојба на судир на интереси, од кои во 7 предмети на службените лица им е изречена мерката јавна опомена поради непостапување по барањата и укажувањата на ДКСК.

Најголемиот број од предметите по кои е постапувано во 2010 година претставуваат пријави за кумулација на функции кај носителите на јавни овластувања, односно извршување на две и повеќе функции истовремено. Оваа појава е најмасовна во општините и тоа кај членовите на советите на општините со истовременото вршење на директорски функции во јавни претпријатија и установи на централно и локално ниво.

Практиката на Државната комисија укажува дека судирот на интереси предизвикува се поголемо внимание во јавниот живот и меѓу граѓаните, но дека сеуште постои потреба од негово објаснување и поголемо приближување до службените лица и граѓаните со цел негово препознавање и спречување.

Практичната примена на Законот се покажа делотворна и ефикасна со користењето на изјавите за интереси во конкретните предмети на постапување по судирот на интереси.

Државната комисија смета дека со утврдувањето законска обврска, службените лица да ги пријавуваат промените во своите лични интереси, како што е впрочем со анкетните листови, а што сега не е случај, ќе се придонесе ефикасноста во спречувањето на судирот на интереси значително да се зголеми.

Ценејќи дека кумулацијата на функции има добиено сериозни размери, особено на локално ниво кај членовите на советите на општините, Државната комисија упати јавен повик за стриктна примена на Законот од страна на службените лица и другите чинители. Во одделни структури тоа го предизвика саканиот одзив така што се зголеми бројот на доброволното откажување од вршењето на една од кумулираните функции.

IV. СОРАБОТКА НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА

IV.1. СОРАБОТКА СО ДРУГИ ДРЖАВНИ ОРГАНИ И ИНСТИТУЦИИ ВО СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА И СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ

Протокол за соработка за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси

Врз основа на Протоколот за соработка за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси, инициран од Државната комисија и потпишан од 17 институции, квалитативно е унапредена комуникацијата меѓу 17-те институции кои имаат надлежности во борбата против корупцијата и судирот на интереси.

Покрај другото, врз основа на Протоколот во 2010 година се реализирани следните работни средби:

- Во месец април 2010 година е реализирана работна средба на која учествуваа дел од потписниците на Протоколот. Цел на состанокот беше успешна имплементација на Проектот ИПА 2010 година. Овој проект чиј главен иницијатор е Државната комисија се однесува на „Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата“ и е одобрен од Европската Унија во месец ноември 2010 година, според кој буџетот за негово спроведување изнесува 1.420.000,00 (еден милион и четиристотини и дваесет илјади) евра.
- Во месец мај 2010 година Државната комисија организираше трета средба на институциите потписнички на Протоколот. На оваа средба беа изнесени видувања и оценки за успешноста на досегашната соработка во размена на информации и документи, поефикасното постапување, како и предлози за развивање на други форми за соработка.
- Во октомври 2010 година, Државната комисија реализира работна средба со Директорот на Бирото за јавни набавки заради разработка на содржините за

судир на интереси и корупција и вметнување на истите во рамките на редовните обуки што ги реализира Бирото за јавни набавки.

- Во октомври 2010 се реализира работен состанок со Управата за спречување перење пари и финансирање тероризам заради разгледување на можноста за проследување на податоците од базата на податоци на Државната комисија до деловните банки.

Како резултат на потпишаниот Протокол има забележителни подобрувања во делот на работа по предмети, особено во размена на информации со цел побрзо и поефикасно постапување.

По конкретни предмети се остварени работни средби со повеќе надлежни институции, какви што се Државниот завод за ревизија, Јавното обвинителство на Република Македонија, Народниот правобранител, Комисии на Собранието на Република Македонија, агенции и др.

IV.2. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Државната комисија, реализирајќи ја законската надлежност, со подеднакво внимание ја развива меѓународната соработка со сродни тела и институции преку учество на регионални и меѓународни конференции и состаноци, семинари и работилници од областа на спречувањето и борбата со корупцијата и судирот на интереси како и со реализација на студиски посети, но исто така и со организирање регионални и меѓународни работилници во земјава. Овие активности се насочени кон остварување на превентивната надлежност на Државната комисија како специјализирано тело за спречување на корупцијата и судирот на интереси. При учеството на меѓународните настани Државната комисија ги презентира искуствата и напредокот од примената на законите и од севкупната антикорупциска агенда на Република Македонија. Истовремено овој вид на соработка овозможува да се применат позитивните искуства и пристапот на другите земји во борбата против корупцијата и судирот на интереси, како и да се унапреди постапувањето на Државната комисија во делот на изготвувањето на Државните програми за превенција и репресија на корупцијата и за превенција и намалување на појавата на судир на интереси. Во текот на 2010 година се остварени следните активности:

- Од 29-31 март 2010 година, Париз, учество на семинар “Анкетните листови за службените лица како средство за борба против корупцијата”, организиран од страна на Организација за економска соработка и развој (OECD) и Антикорупциската мрежа за Источна Европа и Централна Азија (ACN).

- Од 22-24 април 2010 година Скопје, учество на регионална конференција за јавни набавки организирана од Бирото за јавни набавки во соработка со СИГМА.
- Од 03-04 мај 2010 година учество на меѓународна конференција “Меѓународна соработка на полето на превенција на судирот на интереси и анкетни листови-алатка против корупцијата”, во организација на Високиот инспекторат за пријавување и контрола на имотите на Република Албанија во соработка со Регионалната антикорупциска иницијатива (РАИ).
- На 24-25 јуни 2010 година Астана – Казахстан, учество на меѓународна конференција на тема “Реакција на корупцијата: меѓународни механизми и алатки”, во организација на Финансиската полиција на Казахстан во соработка со Центарот на ОСЦЕ во Казахстан, УНДП, Европската комисија и Транспарентност Казахстан.
- Од 28 септември до 01 октомври 2010 година Анкара, Турција учество на Меѓународен состанок “Зајакнување на соработката во областа на превенцијата и репресијата на корупцијата во Источна Европа и Централна Азија” организиран од Светската банка.
- На 05 октомври 2010 година Жабљак, Република Црна Гора учество на семинар наменет за локалните јавни функционери на општините на северна Црна гора, судиите, обвинителите, НВО и медиумите.
- Од 15 и 16 октомври 2010 година Охрид, учество на меѓународна конференција на тема “Борба против корупцијата - Интегративна спрега од домашни и меѓународни активности” организирана од Министерството за правда.
- Од 02 - 05 ноември 2010 година Макао, Кина учество на редовна конференција на Генералното собрание на меѓународната асоцијација на антикорупциски тела (IAACA) на тема “Меѓународна соработка предвидена со глава IV од Конвенцијата на Обединети нации за борба против корупцијата”.
- На 22 и 23 ноември учество на Меѓународна конференција на тема “Превенција на корупцијата во состојба на криза” организирана од DDB AKADEMIE во соработка со OLAF I HERKULE.
- На 25 и 26 ноември 2010 година Рим, Италија учество на напредна обука за техники и методологии за превенција на корупцијата организирана од УНДП - Регионален центар во Братислава и Италијанскиот сервис за антикорупција и транспарентност.
- Од 06-08 декември 2010 година Вашингтон, САД, учество на меѓународна конференција на тема “Здружени напори за борба против транснационалниот поткуп” организирана од Светската банка.

- Од 06 - 08 декември 2010 година Париз, Франција учество на Конференција на антикорупциската мрежа за Источна Европа и Централна Азија (ACN) организирана од ОЕЦД
- Од 08 до 09 декември 2010 година Белград, Република Србија учество на работилница “Регионална работилница на експертите што се членови на механизмот за оценување на Конвенцијата против корупцијата на Обединетите нации”, во организација на UNDOC со поддршка на Агенцијата за антикорупција на Србија.

IV.3. СОРАБОТКА СО УНДП-МАКЕДОНИЈА

Државната комисија и УНДП-Македонија во текот на 2010 година ја продолжија соработката во рамките на проектот “Борба против корупцијата за подобро управување”. Од страна на УНДП беше даден придонес и поддршка во реализирањето на Третата годишна конференција на Државната комисија за оценка на степенот на реализација на Државната програма за превенција и репресија на корупцијата. Со ваквата поддршка беше овозможено и одржување на работилници со претставници на локалната самоуправа на тема судир на интереси во 3 (три) градови низ Република Македонија. Поддршката на УНДП беше клучна и за организирање односно одржување на трите работилници на работната група за изготвување на Стратегијата на новите Државни програми.

Соработката и поддршката од УНДП за Државната комисија ќе продолжи и во 2011 година.

V. ОБУКИ

Во почетокот на 2010 година, согласно со Националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НПАА) за 2010 година, со Стратешкиот план на Државната комисија, со Државната програма за превенција и намалување на појавата на судир на интереси, како и Програмата за работа на Државната комисија за 2010 година се донесе Програма за обуки за 2010 година.

Во насока на реализација на активностите од оваа Програма се поднесе и одобри апликација за користење експертска помош за обука на обучувачи за корупција и судир на интереси преку TAIEХ инструментот на Европската комисија. Со тоа се создадени услови за реализирање на оваа активност во првата половина од 2011 година.

Државната комисија има континуирана соработка со Академијата за обука на судии и јавни обвинители во рамките на која се одржани обуки за корупцијата и судирот на интереси - препознавање и надминување со претставници од

правосудните органи. Согласно со утврдениот календар на Академијата во 2010 година се реализираа десетина обуки со што се опфатија околу 200 судии и јавни обвинители од сите основни и апелациони подрачја во земјава.

Во текот на 2010 година со финансиска поддршка од УНДП-Македонија се реализираа обуки за службените лица од 28 општини на тема судир на интереси – препознавање и надминување на која учествуваа над стотина градоначалници и членови на советите од локалната самоуправа.

Во соработка со Агенцијата за државни службеници во 2010 година се реализираше серија обуки на тема „Антикорупциски мерки и етика во државната служба“.

Сите обуки ги реализираа членови на Државната комисија како дел од нивната редовна активност.

Исто така организирана е дистрибуција на материјалот од кампањата за подигање на свеста „Да ја расчистиме корупцијата,“ при што се делени брошурите и постерот од кампањата. На секоја од обуките за спречување на судирот на интереси на учесниците - претставници на локалните власти и на судската власт им е делен Водичот за управување со судирот на интереси подготвен од Државната комисија во 2008 година.

VI. ЈАВНИ ДЕБАТИ И РАБОТИЛНИЦИ

Државната комисија во текот на извештајната 2010 година реализира 3 (три) јавни дебати и една работилница на актуелни теми од области каде што постои широк простор за злоупотреби и појава на корупција и судир на интереси.

Првата јавна дебата се одржа во месец јуни 2010 година на тема „Партиско-политичко влијание во државната и јавната администрација“.

Втората јавна дебата беше посветена на судирот на интереси во локалната власт и се одржа во месец јули 2010 година.

Во месец октомври 2010 година Државната комисија ја реализира третата јавна дебата на тема “Корупцијата во постапувањето на државните органи и единиците на локалната самоуправа во областа на урбанизмот и градежништвото”.

На дебатите учествуваа претставници од законодавната и извршната власт, локалната самоуправа и медиумите и претставници од граѓанскиот сектор. Од овие дебати се подготвија заклучни согледувања кои се проследија до сите учесници и вклучени институции. Исто така заклучните согледувања Државната комисија ги стави во функција на подготовката на новите државни програми за превенција и репресија на корупцијата и судирот на интереси.

Државната комисија согласно со Законот за лобирање има надлежност да врши надзор врз лобирањето во Република Македонија. Поради тоа во октомври

2010 година организира работилница на тема „Искуства од имплементацијата на законската регулатива за лобирање“. На оваа меѓународна работилница учествуваа претставници од земји на Европската унија и Југоисточна Европа. Учесниците презентираа и разменуваа искуства во врска со лобирањето што ќе помогнат на Република Македонија во натамошниот развој на дејноста лобирање. Државната комисија има констатирано дека во Република Македонија од 2008 година кога е донесен Законот, истиот не е заживеан така што во согласност со законот е регистриран само еден лобист, наспроти распространетото лобирање од разни поединци и групи, што според сите меѓународни искуства е терен погоден за корупција.

VII. ПРОЕКТИ НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА

VII.1. Twinning проектно фише за ИПА 2010 година „Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата,,

Проектот Twinning ИПА 2010 „Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата“ е одобрен од Европската Унија во месец Ноември 2010 и висината на буџетот за негово спроведување изнесува 1.420.000,00 (еден милион и четиристотини и дваесет илјади) евра. Корисници на ресурсите и ефектите од овој проект ќе бидат повеќе институции во Република Македонија.

Проектот опфаќа четири компоненти:

1. Јакнење на ефикасноста на антикорупциските институции и политики во делот на спроведувањето и следењето на политиките во борбата против корупцијата
2. Воспоставување на ефикасна проверка на анкетните листови за имотната состојба
3. Обезбедување на транспарентно финансирање на политичките партии и изборните кампањи
4. Јакнење на капацитетите на судовите, јавното обвинителство и Агенцијата за управување со конфискуван имот

Подготвителните активности за реализација проектот се планирани за 2011 година, додека примената се очекува да започне во 2012 година.

VII.2. Проекти преку TAIEХ инструментот на Европската комисија

Државната комисија во текот на извештајниот период изработи проекти чија што реализација се оствари преку TAIEХ инструментот на Европската Комисија. Овие проекти претежно се насочени кон зајакнување на капацитетите на Државната комисија преку студиски посети, ангажирање на експерти, како и помош при организирањето работилници на разни теми. Така, Државната комисија во 2010 година изготви и преку Секретаријатот за европски прашања, до Европската комисија во Брисел, достави три проекти кои што беа одобрени:

- Работилница на тема „Искуства од имплементацијата на законската регулатива за лобирање“. На оваа меѓународна работилница учествуваа претставници од земји на Европската унија и југоисточна Европа.
- Во соработка со Министерството за правда, а како обврска која се наметна со препораките од Извештајот на Европската Комисија за обезбедување на постојана проверка на изјавите за интереси пополнети и доставени од службените лица, Државната комисија го изготви проектот за користење на експертиза за методологии на проверка на изјави на интереси. Реализацијата на истиот се планира во првата половина на 2011 година.
- Како обврска утврдена со Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА) за 2010, се изготви проект за тренинг на тренери. Истиот е одобрен и се очекува негова реализација во првата половина на 2011 година.

Одобрени се и студиски посети на важни антикорупциски органи и институции во држави на Европската унија чија реализација е планирана во текот на 2011 година

VIII. СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР

Државната комисија реализира низа активности во насока на подобрување и интензивирање на соработката со граѓанскиот сектор. Државната комисија на конференциите, јавните дебати, трибините и работилниците што ги организира обезбедува редовно учество на претставници на граѓанските организации, а претставници на Државната комисија учествуваа на работилници и трибини организирани од граѓански здруженија.

Државната комисија одржа средби со претставници од граѓанскиот сектор на кои беше нагласена важноста на соработката на Државната комисија со граѓанскиот сектор и медиумите во борбата против корупцијата и судирот на

интереси. Организирањето на средбите беше мотивирано од се почестите обраќања на граѓанските организации кои се занимаваат со овие прашања до Државната комисија, за соработка и учество во нивни проекти.

Со цел воспоставување редовна соработка и утврдување на начинот на нејзиното одвивање, Државната комисија иницира и беше потпишан Меморандум за взаемна поддршка за спречување на корупцијата и судирот на интереси. Меморандумот потпишан во Декември, 2010 година, е основа за соработка меѓу Државната комисија за спречување на корупцијата и 17 граѓански организации кои работат на полето на спречувањето на корупцијата и судирот на интереси.

IX. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА

Во текот на 2010 година Државната комисија одржа 19 пресс конференции. Континуирано се одржуваа и брифинзи, а од страна на Претседателот и другите членови на Државната комисија дадени се и повеќе интервјуа со новинари на актуелни теми.

Државната комисија во 2009 година има утврдено Стратешки план за односи со јавноста со цел јакнење на информирањето и развивање на повеќе ефикасни форми на односи со јавноста.

Во насока на реализација на активностите од Стратешкиот план, Државната комисија преку својата ВЕБ страница има објавено 45 информации за случаи на корупција и судир на интереси, информации што се однесуваат на имотната состојба на избраните и наименуваните лица, за остварени средби на Државната комисија, за одржани конференции, за учество на меѓународни конференции, за реализација на двете Државни програми и друг вид на активности.

Формирана е база на е-маил адреси и во првото тромесечје од 2011 година се планира отпочнување со активноста околу доставување на информации и соопштенија директно на е-маил адресите на органите од владиниот, политичкиот, јавниот, приватниот и невладиниот сектор, како и до меѓународните институции.

Стратешкиот план за односи со јавноста има утврдено повеќе форми на високо развиени современи методи и алатки за односи со јавноста кои досега се остварени делумно. Една од примарните потреби утврдена во Стратешкиот план е ангажирање на стручно лице гласноговорник на Државната комисија кој ќе се грижи за непрекинато и квалитетно севкупно информирање за активностите на Државната комисија за што сеуште не се обезбедени финансиски средства во буџетот на Државната комисија, иако потребата е прифатена и утврдена во НПАА за претходните две години.

X. ПОСТАПУВАЊЕ ПО БАРАЊА ЗА ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ ОД ЈАВЕН КАРАКТЕР

Со Уставот на Република Македонија, како едно од основните права на граѓанинот од корпусот – „Граѓански и политички слободи и права “ е гарантиран слободниот пристап до информациите, слободата на примање и пренесување на информациите.

Ваквото гарантирано основно право е операционализирано со донесување на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, со кој се обезбедува јавност и отвореност во работењето на имателите на информации и им овозможува на физичките и правните лица да го остваруваат правото на слободен пристап до информации од јавен карактер.

Тргувајќи од начелото на јавност, утврдено во Законот за спречување на корупцијата, при тоа имајќи предвид дека јавноста и отвореноста во работењето се во функција на мерките и активностите кои ги превзема, Државната комисија со должно внимание пристапува кон предметите кои се заведени по доставени барања за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Така во текот на 2010 година до Државната комисија беа поднесени 13 писмени барања за слободен пристап до информации од јавен карактер.

По сите поднесени барања е постапено во законскиот рок.

Од вкупно поднесените 13 барања за слободен пристап до информации од јавен карактер, ниту едно барање не е одбиено.

Во предметите, заведени по поднесените барања од страна на барателите не е поднесена ниту една жалба до Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер, како второстепен орган кој одлучува по поднесени жалби од страна на барателите, ниту пак се поведени управни спорови пред Управниот суд на Република Македонија против конечни одлуки.

XI. ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

- 1. Извештајот за работата на Државната комисија за спречување на корупцијата за 2010 година, претставува приказ на состојбата со корупцијата и судирот на интереси во Република Македонија, согледан низ работата на Државната комисија за спречување на корупцијата, преку конкретни показатели и сознанија засновани на практичната примена на Законот за спречување на корупцијата и на Законот за спречување судир на интереси.**
- 2. Евидентното интензивирање на работата на Државната комисија за спречување на корупцијата, особено во совладувањето на приливот на**

пријавите/предметите доставени од различните субјекти и во спроведувањето на Законот за спречување судир на интереси во делот на (де)акумулација на функции, значи квантитативен и квалитативен чекор напред во спречувањето на корупцијата и судирот на интереси.

3. Досегашното работење на Државната комисија за спречување на корупцијата докажа дека укажувањата и препораките кои таа ги дава во делот на работењето на структурите на двете нивоа на власт, централно и локално ниво, се во правец на зацврстување на системот на национален интегритет.
4. Државната комисија за спречување на корупцијата во текот на 2010 година посебен акцент стави на зајакнувањето на меѓународната соработка, посебно со меѓународните организации и институции во Република Македонија, со што се обезбеди значителна поддршка за нејзината работа.
5. Искуствата на Државната комисија за спречување на корупцијата во текот на 2010 година во поглед на значителното скратување на нејзиниот буџет и мандат како непредвидени околности, не се без реално влијание врз борбата против корупцијата. Тоа придонесе политичката волја за борба против корупцијата да се перцепира како општа и декларативна.
6. Граѓаните и јавноста, од сите државни органи и институции очекуваат активно и конкретно делување и однесување во борбата против корупцијата, а пред се од Државната комисија за спречување на корупцијата и органите на репресијата. И покрај зајакнатата видливост и доверба на граѓаните кон Државната комисија, таа само со своите контролни и превентивни надлежности, не може во целост да се справи со корупцијата.